

macht" af, en dwong niettemin door de majesteit van Zijn Woord. (Marc. 6⁴².)

De meerdere vergadering moet ook onbevreesd het gezag des Woords laten gelden tegenover ongehoorzame kerken en ziekelijke stroomingen, desnoods met bedreiging van loslating.

Altoos in de liefde.

Weet echter de meerdere vergadering het heilige gezag van het Woord Gods niet meer te doen gelden, dan verkrijgt zij het ontzag niet door zichzelf te verheffen als hoogere macht, wat in dat geval ook niet anders zou zijn dan misbruik van macht en vertoon van gezag.

Hoe hooger macht, hoe grooter dan het gevaar voor de kerk.

Daarom was de voorslag van „Credo" zoo goed, dat „uit de Schrift en hare beginselen" zou bewezen worden, of de meerdere vergaderingen hogere vergaderingen zijn, ja dan neen.

Het wordt hoog tijd, dat de generale synode hierop een afdoend antwoord geeft, opdat de kerken weten waar ze aan toe zijn.

Want het poneeren en verdedigen van deze stelling heeft werkelijk onrust gewekt.

✱

Ik meen aangetoond te hebben, hoe gevaarlijk het voor onze Gereformeerde Kerken is, naar de eene of de andere zijde af te dwalen; door of te komen in het independentistische spoor, of de hiërarchie binnen te halen, en hoe we hebben te strijden voor het beginsel van de zelfstandigheid der plaatselijke kerk.

De eenheid en het verantwoordelijkheidsbesef van de plaatselijke kerk als complete openbaring en vertegenwoordiging van het lichaam van Christus, hangt hiermee ten nauwste samen.

Verstaat zij dit als geheel, als lichaam met het Woord Gods aan het hoofd, dan zal er gebed in haar zijn om het Woord, en de Geest zal de dienaars (de ambtsdragers) maken tot vuurvlammen. Dit zal juist voor de meerdere vergaderingen heilzaam en verheffend werken, waar de afgevaardigden toch ambtsdragers zijn, hoewel op ander terrein.

De Gereformeerde Kerken hebben zich niet te verheffen.

Maar 'tis toch Gods genadige leiding, dat Hij deze kerken, uit Afscheiding en Doleantie bijeengebracht, weer doet aansluiten, wat hun openbaring betreft, bij de eerste Christengemeenten na de uitstorting van den Heiligen Geest.

Het zij ons een aansporing, om te waken, dat het kernbeginsel van de zelfstandigheid der plaatselijke kerk, dat is tevens haar vrijheid en haar verantwoordelijkheid, niet weer verloren ga.

J. S. POST.

LITERATUUR EN KUNST

Een boek vol problemen.

M. Veren: In Majeur. — H. A. v. Bottenburg N.V., Amsterdam.

Het huwelijksprobleem heeft reeds stof geleverd voor talloze romans en verhalen en zal dit wel blijven doen. Daar de menschen steeds verschillend en de maatschappelijke verhoudingen zeer veranderlijk zijn, zal het aantal variaties onnoemelijk groot blijven. Heel veel verschillen zullen evenwel zoo klein zijn, dat het niet moeilijk valt, enkele

grootte rubrieken te vormen, waarbinnen nog genoeg verschil zal blijven bestaan, om vele romans van een zelfde soort mogelijk te maken.

Zoo kennen wij romans over: het huwelijk van den ontwikkelden man en de „vergaderings-vrouw", het huwelijk van een ouderen man met een jonge vrouw, het huwelijk uit kameraadschap, het ersatz-huwelijk, dat dient om de pijn van een teleurgestelde liefde wat te verzachten, het huwelijk met bloedverwanten en de houding van de zelfstandige ontwikkelde vrouw tegenover het huwelijk.

Dat ik alleen maar deze huwelijksproblemen opsom, vindt zijn oorzaak in het bovengenoemde boek van M. Veren: „In Majeur", dat al deze gevallen in één roman meent te moeten en kunnen behandelen. Men behoeft geen buitengewoon geroutineerd lezer te zijn, om te vermoeden, dat bij zooveel keuze de behandeling niet erg diepgaand zal blijken. Waarin men zich dan ook niet vergist.

De hoofdpersoon is een energiek, werkloos meisje, dat door een klein auto-ongeluk terecht komt in een familie van een oude, lieve dame met twee zoons, een gehuwd advocaat met drukke praktijk en een ongehuwde, zeer bekwame en gezochte dokter. Spoedig doet zij als assistente van de vrouw van den jurist haar intrede in diens huis, om alras te merken, dat het huwelijk tusschen beide goedwillende menschen niet bijzonder geslaagd is. De vrouw des huizes wijdt zich zoozeer aan maatschappelijk werk, dat haar gezin er de dupe van wordt. De man berust in den ondragelijken toestand, de kinderen vervreemden geheel van hun moeder. Wanneer een intrigerende jongedame veel invloed op mevrouw gaat krijgen, verlaat Eva het huis, om bij de oude moeder in te gaan wonen.

De regelmatige gang van het verhaal zou als oplossing doen verwachten, dat Eva gaat trouwen met den dokter. De auteur brengt nu echter een verrassing. De jurist verliest plotseling zijn vrouw en vraagt na een poos Eva ten huwelijk. Haar toestemming brengt een klein conflict met de volwassen kinderen, vooral met den zoon, die niet meer naar huis wil komen.

De dokter vraagt zijn nichtje, die eveneens arts geworden is, ten huwelijk. Hoeveel achting zij ook heeft voor haar oom, uit medisch oogpunt lijkt het huwelijk haar ongewenscht en zij verlaat de stad om naar Berlijn te gaan, waar zij hoofd wordt van een ziekeninrichting.

De zoon, als ingenieur klaar gekomen, gaat een zeer modern huwelijk aan met een gestudeerde vrouw, die het huwelijk als een soort kameraadschap wil opvatten en bijgevolg geen kinderen wil hebben. Zij verdwijnen naar den Balkan. Eva heeft een kind gekregen en voelt zich onnoemelijk gelukkig met haar gezin. Maar wanneer haar man zijn dochter in Berlijn opzoekt, sterft plotseling het kind. Tijdens haar ziekte wordt ze behandeld door haar zwager, en nu merkt zij pas dat zij eigenlijk van hem hield en niet van haar man. Dezen heeft ze getrouwd om de sfeer van het huis, ze was zoo goed met beide broers bevriend, dat zij niet besefte, dat haar keuze niet de juiste was. De dokter wil nu ook niet meer blijven, nu en deze vrouw en haar stiefdochter hem ontgaan zijn, hij trouwt met een verpleegster, die zich met een klein plaatsje in zijn hart moet tevreden stellen en gaat naar Indië. Zoo heeft de auteur de geheele familie met haar talrijke huwelijksproblemen uit elkaar geslagen.

Niemand die het boek leest twijfelt echter aan den goeden afloop. Niet omdat het hier gaat over

christenen, want hoewel er bij allen geloof aanwezig is, en zij telkens de teleurstellingen in hun leven zien als gevolg van zonde en handelen naar eigen inzicht, heeft dit christelijk geloof niet de kracht om herstellend op te treden. De schrijver (ster) laat meer een leiding Gods uitkomen, zoodat allen gebracht worden waar zij moesten komen. En het is vooral het kind dat hierbij een rol speelt.

De jonge geleerde vrouw, die het moederschap verafschuwt, verwacht haars ondanks een kind. Daar zij dit niet in haar pension wil krijgen, vertrekt zij naar de kliniek van haar schoonzuster. Zoodra het zwakke schepseltje geboren is, ontwaakt de moederliefde in al haar heiligheid, en als een gelukkig gezin keeren zij naar Holland terug.

De dokter in Indië wordt ernstig ziek en verneemt zodoende pas laat, dat ook zijn vrouw een kleine verwachting. Al zijn liefde geeft hij nu aan de moeder van zijn kind en ook hij gaat gelukkig naar Holland terug. De ongehuwde dokter komt uit Berlijn over om allen te verwelkomen en zij vindt alles in majeure, want ook Eva heeft gemerkt dat haar man toch alles voor haar is.

De toon van het boek is uiterst beschaafd, evenals de inhoud. De auteur vertelt alles keurig, zoodat men steeds weet waar men aan toe is en met een volkomen gerust hart den afloop afwacht. Even onschuldig en gelukkig als het auto-ongeval in het begin van het verhaal afloopt, even ongecompliceerd ontwikkelen zich al de problemen. De methode die de schrijver toepast, om elk geval, als het tot een conflict kan leiden, zich rustig in het buitenland te laten ontwikkelen en oplossen, brengt mee, dat het in Den Haag steeds rustiger wordt. Figuren, waarmee de schrijver wat zit, zooals de gecompliceerde advocatenvrouw en haar intrigerende helpster, laat hij sterven, wat wel een heel radicale oplossing is en alle verdere moeilijkheden voorkomt.

Het bezwaar tegen dit boek is, dat alles uiterst oppervlakkig is. De figuren er uit zijn geen fel levende menschen, met gecompliceerde karakters, maar sprekende poppen, die alles doen, wat de achter de coulissen zittende auteur hen laat verrichten. Over hun temperament, voorzover zij dit bezitten, wordt gesproken, maar getoond wordt het niet. Het geloof is geen levenwekkende kracht, maar een goede eigenschap, die bewaart voor te ver gaan, maar niet sterk genoeg is, om te binden.

De schrijver heeft den zwaren inhoud te licht opgevat, om er een roman van te kunnen geven. Nu is het een beschaafd geschreven verhaal over verschillende moeilijkheden, die zich rond en in het huwelijk kunnen voordoen, waarvan de oplossing wel wat primitief, maar niet onbevredigend is. De oude moeder uit het verhaal kon zich niet beter wenschen, zij met haar naieve natuur kon zich niet begrijpen, waarom velen het zich onnoodig moeilijk maken. Een huwelijk, waarin man en vrouw van elkaar houden, en waaruit lieve kinderen geboren worden, is toch het mooiste ter wereld. Zij heeft gelijk en de schrijver ook.

Het is een boek met een zeer goede strekking.

Gron.

H. S.

Hebt U er al aan gedacht, dat voor het aanbrenge van een nieuwe abonnee U een premie kunt kiezen uit een uitgebreide boekenlijst?

ontferming gedachtig aan Zijn toorn over Sauls huis. Jonathan is zijn initiatief begonnen zonder zijn vader te raadplegen (1 Sam. 14:1). En dat wrekt zich later. Door een dwazen eed van Saul komt Jonathan in levensgevaar. Saul zou zijn zoon hebben opgeofferd, als het volk hem niet had gered. (1 Sam. 14:45). Jonathan leeft niet meer bij de gunst des Heeren. Hij leeft nog slechts bij de gunst van het volk.

Jonathan neemt in het vervolg geen initiatief meer. Hij is in zijn geloofskracht gebroken.

Wanneer straks de Filistijn Goliath komt om de slagorden van den levenden God te honen, dan is er niemand, die zich tegen dezen onbesnedenen durft te stellen; ook Jonathan niet.

En dan komt David. Deze verslaat den Filistijn. Door deze geloofsdaad wint David de liefde van Jonathan. Eigenlijk niet door deze daad alleen. Want in 1 Sam. 18:1 lezen wij: „het geschiedde nu als hij (David) geëindigd had tot Saul te spreken, dat de ziel van Jonathan verbonden werd aan de ziel van David. Davids spreken over dit feit won Jonathans genegenheid. David zal de eere van zijn overwinning alleen aan den Heere hebben gegeven. Dat heeft Jonathan getrokken. Hij zag in David den gezalfde des Heeren.

Toen heeft Jonathan zichzelf verloochend en zijn kruis op zich genomen. Zijn koningskleederen legde hij af en deed ze David aan. (1 Sam. 18:4). Hij aanvaardde den vloek des Heeren over zijn eigen koningschap en boog onder het recht des Heeren.

Het verbond, dat Jonathan met David maakte, was dus maar niet een kwestie van vriendschap. Een samengaan van twee verwante zielen!

David spreekt niet van Jonathans vriendschap. In zijn klaagzang over Saul en Jonathan

POPULAIR WETEN: SCHADDELUKE SCHIESEN

Jonathan en David.

Opzettelijk spreken wij van Jonathan en David, niet van David en Jonathan. Want in hun geschiedenis is niet David, maar Jonathan de domineerende figuur. Niet David is het, die met Jonathan een verbond sluit, maar Jonathan met David.¹⁾

Zooals de priesterzoon naar de orde van Aäron, Johannes de Dooper, de wegbereider is van Jezus, den priester naar de orde van Melchizedek, zoo is Jonathan, de zoon van het tijdelijk koningshuis in Israël, de wegbereider van David, den drager van het eeuwige koningschap.

Jonathan domineert in deze geschiedenis, maar in den geest van Johannes: „Hij moet wassen en ik minder worden".

Jonathan is groot in zijn klein worden, in zijn ruimte maken voor David.

Niemand minder dan Leopold van Ranke heeft gezegd, dat Saul de eerste tragische figuur is in de geschiedenis. Maar dit kan met meer recht gezegd worden van Jonathan zijn zoon: „Eigenlijk is niet Saul de mislukking naar Samuëls uitspraak, de man, die door David verdronken zal worden, maar Jonathan, de kroonprins die nog niets dan goeds gedaan heeft en met volkomen belangeloos-

1) 1 Sam. 18:3 wordt in de S. V. ten onrechte vertaald: „Jonathan nu en David maakten een verbond". De grondtekst zegt: „Jonathan sloot een verbond met David".

2) D. J. Baarslag Dzn, Samuel en Saul, p. 89.

GER

Dezel

artikelt

Hij ha

kon daa

was. Ba

zoals v

nen dan

over Ba

Moet

altijd

steeds

Ik zo

Het is

schrijft

formeer

Toch

ders, da

Om m

Karl

de Schr

Toch

Naar

dat wat

veel Hij

achte, v

In die

een zek

den van

heeft.

Wann

die Schr

geloovig

wij: „wa

gevonde

ons zeg

Die S

van Go

Zoo d

Gij zo

Volger

Woord.

Volger

Gods to

Zooals

muziek

muziek

het Woc

Woord

Barth

schap G

kan kor

exegetis

Neen,

Schrift l

boodsch

bepaalde

wil doe

Inplaa

men: „d

Ieder

toornen

standpu

gaat roc

visme. T

eigen ge

spreekt

was mij

(2 Sam.

En die

dat Dav

erkende

die op l

Tot d

verbond

wordt d

De ee

stijn. D

Toen w

onder d

De tw

lijker. V

al te w

van ges

heeft re

te vange

David tr

meer da

nimmer

zaad ver

hem zw

Jonath

Nog v

derde m

hoen op

zegt: „v

zal u n

over I

weet mi

Wonder

ker Dav

vertrou